

Í DAG

Fólkavøkstur og fólkamink-
ing í tíðarskeiðinum
1950-1962

12,5 pst. vøkstur í 12 ár

Fimta hvørt ár er fólkataling — seinast 1960; men fólkavirðitini hjá teimum ymiskum kommunum vita at siga frá til- og fráflyting, soleiðis at ein kann fylgja tølunum framvið. Størstur var vøksturin í Havn 1950-62 — ikki minni enn 49,1 pst.

Yvirfilið niðanfyrir visir fólkatalið í 1950 og 31/12 1962, minking ella vøkstur bæði í tølum og prosentum. Sum tað sæst av tølunum hevur vøkstur verið í øllum sýslum uttan Suðuroy.

sýsla	1950	1962	vøkstur	pst.
Norðoya	4.448	5.176	728	16,4
Eysturoyar	6.988	7.513	525	7,5
Streymoyar	9.728	12.675	2.947	30,3
Vága	2.637	2.685	48	1,8
Sandoyar	1.712	1.730	18	1,1
Suðuroyar	6.268	6.299	31	0,5
í alt	31.781	35.748	3.967	12,5

Brev til Sosialin

FISKAPRISIRNIR

Allir útróðramenn og allir langfarafiskimenn vita, at teir ofta fáa nøgv on litið fyri fiskin í mun til, hvat reiðararnir fáa fyri hann á solumarknaðinum.

Tað verður ongatíð at loysa hetta prísamál, um ein saltfiska-ella ráffiskanevnd verður sett at áseta prísirnar; tí hann má koma ov seint við teimum røttu prísunum. Tað er ikki fyri enn fiskur, ið er veiddur fyri mánaðum síðan, verður seldur av landinum, at menn fáa at vita solumprísinn, sum útróðramenn og fiskimenn sjálvi andi skuldu verið avroknaðir eftir.

Her kemur ofta fram ein stórir skeivleiki, ið eigur og má vera rættaður, tí tað er meiningaleyst, at reiðarar skulu fáa stórvinging av parti útróðra- og fiskimanna — ofta bara av tilvild.

Lat okkum tí í fyrsta umfari verða avroknaðir eftir ásetta avreiðingarprísinum, men seinni avroknaðir eftir solumprísinum, at heimsmarknaðinum — tá fyrstan kunnur vit tala um eitt rættvist lön-arlag.

Útróðramáður

Minna

NYGGIR SOKKAR

25 ár farin síðan nylonsockar-arnir á fyrsta sinni komu á heimsmarknaðin.

Fyri 25 árum síðan komu heimsins fyrstu nylonsockar. Sum eitt

25 ára minni — letur nú uppfinn-arin av nylonsockunum, sveitsiska felagið Du Pont — einar nýggjar nylonsockar á marknaðin. Teir hava fingið navnini »Cantree».

Eitt hitt fyrsta framsigið, ið nakrantíð er hent innafyrir sokka-idnaðinum, siga menn er »Cantree»-nylon-arnir, men tað hevði kosta ógiltligt arbeiði. Í nógva ár hava teir arbeitt á laboratoriumum og uppi í forbrúkaravindinum vóru ikki færri enn 2000 kvinnur. Ein hin størsti fyrimunurin við hesum nýggju sokkunum er, at teir eru sjálvvæpandi, t. v. s. snøgva seg um leggirnir við serligari elastisitet, sum als ikki verður skalað í vanligum vaski.

»Cantree» kom longu á ameri-kanska marknaðin í vár, men ikki fyrr enn nú er framleiðslan farin í gongd í Norðanlondum. Teir fyrstu koma á marknaðin í desember, roknað teir við.

Prísurin verður 12-14 krónur parið.

Brekkassin

Fyrispurningur

Tað eru í Danmark nokur sokka-llar frískuleikar. Tiltøk landsstýrisins eru einki minni enn eyðrøning av fólksins ofta hart vunna peningi. Solubannið er beinleiðis meiningaleyst — tað mátti sjálfv landsstýrið áseta í ár.

J. P. S.

SVAR: Vit hava fingið upplýs-ingar um hesi bæði seminarini: El-bæk lærerskole pr Søvdin. Undir-vising av lærarafólki til friar og privatar skúlar. Den frie lærerskole Ollerup. Tlf. Vester Skerninge 66.

Landbúnaðurin

Føroyskt seyðakjöt 16,50 kr. kg.
Íslendskt seyðakjöt 7,50 kr. kg.

Føroya landsstýri fer so væl við landsmonnum sínum, at tað kúg ar forbrúkararnar at keypa ofta vamligt føroyskt seyðakjöt 16.00 kr. kg. samstundis sum gott íslendskt seyðakjöt fíest fyri bara 7.50 kr. kg.

Onkur helt fyri, at bóndastem-murnar hjá Hákon og Erlendi eru Føroya fólk dýrar, ja, eru við at drepa føroyingin í Føroyum, sum ofta hevur ílt við at fáa endarnar at rokka saman; men ikki ráð at líva, tá fólkaflokk- og tjóðveldis-menn sita við ræðunum.

Hetta er púra rætt; og tað kunnu flest allir føroyingar ásaðna!

Í handli hevur forbrúkarin bara eitt mál: at keypa teir bestu og óðrvastu vörurnar — og henda rætt áttu teir ráðandi at tryggja for-brúkarinum; men tað gera teir ikki. Tverturimóti, teir gera tiltøk at okra prísirnar út um alt samu-ligt mark.

Landsstýrið bannar handelsmonn-

um at selja gott og ódýrt íslendskt seyðakjöt, fyrr enn hitt føroyska er selt — fyri okkurprís.

Ov litið er til av føroyskum kjöti, og í heyst hava tí mong ikki smakka ein feskkan bita.

Føroyskt seyðakjöt slepst altíð frá fyri ein hampapris. Tiltøk landsstýrisins eru einki minni enn eyðrøning av fólksins ofta hart vunna peningi. Solubannið er beinleiðis meiningaleyst — tað mátti sjálfv landsstýrið áseta í ár.

Hetta er landsstýrisins politikkur í dag — skjótpolitikurinn hjá teimum reystmæltu tjóðveldis-monnum, sum skuldu stóga prísavokstrinum og hini fessandi dýrtíðini.

Þóttin

»PRAVDA» Í ØÐINI

Tað gekst ikki so væl sum van-ligt hjá russisku ítróttafólkunum á olympiadiini í Tokio. Russar vóru í flestu forum við undirlutan móti t. d. USA, og hetta dámar »Prav-da» sera illa og hevur gjørt mong og hvöss álóp á ítróttavenjarnar.

1. »Pravda» sigur, at tað eru triggjar orsökir til hesar bakbrestir:
1. Menn hava vald skiev veningar í stóð, teir valdu stóð, har vøð-ur-lagið var sera ólíkt vøður-lagnum í Tokio.
2. Vald eru ov nógva eldri og alt ov fá ung ítróttafólk.
3. Venjarnir hava verið ódugi-ligir. Teir hava ikki verið menn fyri hesi stóru uppgávu, og tí mugu teir koyrast frá, endar »Pravda».

KLAKKSVÍKAR HORN-ØRKESTUR

fær nú eisini venjara eins og Havn ar hornorkestur. Venjarin er hin 26 ára gamli skotski tónlistarmaðurin Donald Ingram, búsetandi í eini úttanbýggjakommunu — við Aberdeen. Hann verður væntliga í Klakksvík um eina viku. Sattmáli er ikki gjørdur við hann enn, men líkindi eru fyri, at hann kann dvelja í Føroyum 1-2 ár. Tað var í sambandi við lýsing Havnar horn-orkestur, teir fýra fatur á mann-ingum. Ingram er giftur, men eigur eingi børn.

HAVNAR HORNØRKESTUR.

sum er eitt av størstu prýðum og bestu hugnalitøkum Havnar bý, fekk, sum væntað var, mikkla undir-tøku við útsolu síni at útgæva pen-ing til enskan venjara, Wynn Moore úr Yorkshire, sum kemur í hesum mánaðinum.

Í fyrsta umfari gav solan 37.000 kr.

Bókun-bloo

DYRALERA

Frá »Føroya náttúru» — Føroya skúla- hava vit fingið fleiri frá-líkar og hentar skúlabækur — sein ast »Dyralera» eftir Theodor Han-sen, lærara í Húsavík.

Henda bókin, ið er ætla næm-ingum í fjórða klassa, víðgerð ótt tey vanliga húsdjórini, bæði nyttu- og stutleikadjór, skaðadjór, nyttu- og smáfuglar eins og smákytini í mannaabúðum.

Væl og livandi skrivað, og mynd artillarið, bæði fotomyndir og tekn ingar, at tí allra besta.

SMÁSOGUR fyri yngri børn

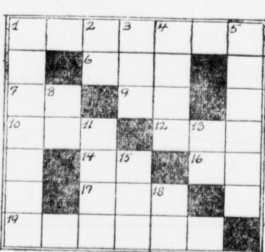
Komið er eitt frálíkt savn av smásogum fyri yngri børn — 7 smásógur bóklingar frá 15 uppi 20 síður á stóð. Bókurnar eru ætlaðar sum framhjálestur hjá børn-unum í 1., 2. og 3. flokki og ann-ars sum vanligur søgulestur.

Jóhannis Enni, lærari á Tvø-oyri hevur umsett.

Elinborg Lützen, Klakksvík, hevur gjørt myndirnar (lenoleums- skurður); góðar myndir, men alt ov torskildar hjá smábørnum.

Skúlabógrunnurin gevur út.

KROSSORD

Yvir: 1) hann 6) lókin 7) undir fót 9) persónsformavn 10) ím 12) í kostinum 14) stykkjalmað 16) skiptastavir 17) greið 19) amboð.

Niður: 1) trúgvandi 2) hvíldi 3) farvu 4) mansnavn 5) átt 8) flenti 11) brenni 13) líkamspartur 15) bibl. kvinnunavn 18) pengar.

Skipafelagið Føroyar

greiðir allan fluttning

á sjógvi

á landi

í luftini

Bíleggið ferðaseðlar

Pf. Skipafelagið Føroyar

Tlf. 1225

SKÚLIN

BETRI OG ODYRARI
LESTRALIKINDI

Ókeypiss skúlabækur

Skúlabækur og skúlaamboð eru vörðin rættiliga dýr og ein stør útreiðsla hjá barnaríkum familjum. Neyðugt verður at gera nak-
að munandi á hesum oki

Í okkara grannalondum fáa skúla børn allar skúlabækur og amboð ókeypiss til láns frá skúlanum. Hetta er almikil fíggarlættin hjá øllum — ikki minst barnaríkum familjum.

Aftur í øðrum londum fáa tey ikki bert bækur og amboð ókeypiss. Tey fáa eisini ókeypiss skúlaakleðir og ókeypiss mat tá tóina, tey eru í skúla.

Hetta eru sjálvandi ómetilgír fyrimunir; men her eru vit ongan leið komin. Víst heimilar nýggja skúlaalógin vissar fyrimunir her; men tað eru kommunurnar, ið skulu bera kostnaðin, og mangar av okkara kommunum orka ikki at taka við hesum eykaútreiðslum og við tí skili nýðast fólk at keypa dýrar bækur, sjálvt um tað

BARNAMATUR

DYR Í SJØNUM

Vit hava pilka sundur 10 nøvn á djórur, sum óll líva í sjónum. Nú skalt tú royna at seta tey rætt samanaftur:

STEIN — KER — GRIN —
KLAP — TA — GRUNN —
HYAL — LUR — SEIÐ — IG
ROGN — SKØ — DAH —
MUS — VA — AMUR — UL
— TUR — KEL — KØ — SI
— PUS — PUR — SPYGI —
HEM — GJA — ARI

eyðjað

»14. SEPT.» UM BYRÁÐIÐ

Sum kunnugt eru tjóðveldismenn uppi í og styðja hin meiraltala, sum í dag ræður fyri Havnar bý; men blaðið hevur einki gott at bera sínum egna býráðslimi líka litið sum hesum meiraltala sum heild. Um málið, hvi Jóhannes Paturssonar gota ikki verður gjørd sigur blaðið:

»Nú er upplýst okkum, at orsök-in er, at sjálur býráðsformæ-urin eigur undirlendið, og at hann ikki er fúsar at lata tað til vagegerð.»

Í sambandi við bygging av nýggi ari politistøð á Frúu troð sigur blaðið m. a.:

»Tá býráð, ið hevur »admoner-ðe so illa yvir hesum oki, tað hevur veruliga glívið sær sjálvum málle mislífvítt n.»

»Eg seinst gevur »14. sept.» sin-um egna býráð hetta skoðsmál:

»Núverandi býráð kemur hett í segum: Førostað við Fø vís-vegin, fongsl 1. »14. sept.» Bræks-
gøta og drunngøta.

Veitst tú

AT sambært svenskt hagtøl verða flestu børn fødd við rættiskafnum fótum, men longu í 2 ára aldrinum er galið við fótunum hjá 22 pst. av børn-unum, og tá ið tey eru 10 ár, er hetta tölð hækkað til 50 pst. Tað er fyri tað mesta ov trøngir skógar og ov trøngir sokkar, ið er orsök til hesi brækk.

AT í Belgíu er tað hópur av fólki, sum brúkar heingjuoyggjur við innbygdum elektriskum hitaálum. Streymurin kemur frá battarium, og hitin ærgu-leraðure við termostati. Heingjuoyggjurnar eru fyrst og fremst ætlaðar ferðafólki, sum svevur úti í telti.

AT tað er einki nýtt, at bilstjórar koyra við einari kenning við hvørt, tí longu á døgum faroa-ranna var tað bannað teimum, sum koyrdu vogn sølgsins í templinum at njóta rúsdrekka.

AT vatnhesturin er eitt av heims-ins størstu súgdjórur; hann verður einar fýra-fimm metur langur og vegar eina trí-fýra tons.

AT moskitoflugan væl kann klára seg uttan mat upp í 6 vikur.

VERULEIKI

TAD ER VERULEIKI

AT hóast eitt av hovudsátalunum hjá teimum sokallaðu »sjálv-stýrisflokunum» var at stóga streyminum av tí danska »adniseringsgullinum», sum seinasta landsstýri hevði fingið tilgætt um, hevur hitt sokallaða »sjálvstýrislandsstýrið» tik-ið við hvørjum oyra av hesum sama »adniseringsgulli», sum teir søgdu víði »aforkoma Føroyingin í Føroyum».